

Fontenehuset – et sted å være

Fontenehuset i Oslo kunne i januar se tilbake på ett års drift. I den anledning skrev helseminister Tore Tønne seg inn i besøksboken, fikk servert hjemmelaget medlemssuppe og deltok i det daglige arbeidsmøtet hvor oppgavene fordeles.

Fontene-modellen baserer seg på få ansatte, men mange medlemmer som sikrer den daglige driften. I Oslo er det tre medarbeidere som alle er ansatt med den uttalte kvalifikasjon «glad i mennesker».

– Vi har 38 medlemmer og ca. 25 som besøker oss jevnlig med tanke på medlemskap, sier daglig leder Ewa Orłowski Bergseng.

– Det eneste kriteriet for å bli medlem er at man har en psykiatrisk sykdomshistorie vurdert med egne øyne. Det foretas ingen vurdering forut for opptak til klubbhuset, forklarer hun.

God respons

Fontenehuset består av en tre etasjers gammel, men moderne oppusset bygning sentralt i hovedstaden. Her venter kjøkken-, kontor- og vedlikeholdsoppgaver som det er nødvendig at alle deltar i. Varm lunsj står på menyen hver dag, tilberedt og betalt etter selvkostprinsippet.

– Vi har allerede fått god respons fra allmennpraktiserende leger selv om vi fortsatt er i oppbyggingsfasen. Vi dekker tydeligvis et behov, mener Orłowski Bergseng.

Medlemskapet er frivillig, gratis og uten tidsbegrensning. De som oppsøker klubbhuset, bestemmer selv hvordan de vil nyttiggjøre seg aktivitetene, og hvem av de ansatte de vil jobbe sammen med.

– Her drives ingen behandling. Vi er ikke pasienter, klienter eller brukere, men del av et fellesskap. På klubbhuset henter vi frem evner og talenter, fremfor å legge vekt på hva man ikke er god til, sier medlemmene som er samlet rundt morgenkaffen under Tidsskriftets besøk.

Struktur

På det daglige morgenmøtet er veggtavlen i flittig bruk. Der formidler deltakerne hvilke oppgaver som er påkrevet, og hvilke de kan tenke seg å delta i. I løpet av dagen holdes det nytt møte der man bestemmer hvilke jobber som gjenstår før klubbhuset stenger klokken 16.

Denne dagen står et ukentlig redaksjonsmøte i husavisen for tur og videreutvikling av Fontenehusets satsing på Internett. Kjøkkengruppen lager pizza på ett av husets to velutstyrte kjøkken. Men også e-posten skal sjekkes, flere brev skal skrives til kommunale og statlige myndigheter, og regnskap skal føres. Dessuten trenger datarommet en rundvask.

Noen medlemmer er ikke kommet, og har heller ikke ringt. – De fleste har avtale om å

Veggtavlen er i flittig bruk med oversikt over dagens oppgaver. Det finnes 340 fontenehus over hele verden. I Oslo er Ewa Orłowski Bergseng daglig leder. Foto K. Ronge

bli oppringt hvis det er tungt å komme seg opp av sengen, sier Jonny Fauchald. Fordi han har bakgrunn som tømrer, pleier han å følge medlemmer som velger praktiske gjøremål.

Overgangsarbeid

Blant fremtidige planer er at klubbhuset skal få medlemstilbud på kveldstid, i helger og ved høytider. En annen plan er programmet for såkalt overgangsarbeid. Ordningen innebærer at et medlem kan jobbe halv tid i seks måneder utenfor huset, men at kontrakten inngås mellom Fontenehuset og arbeidsgiveren. Arbeidsgiver betaler lønnen, mens klubbhuset garanterer at jobben blir utført selv om arbeidstakeren melder forfall. Ved forfall kommer det et annet medlem eller en medarbeider fra Fontenehuset og gjør jobben.

Et medlem som er aktiv i Fontenehusets arbeidsbyrå forteller at de holder på å forhandle frem en avtale med en offentlig etat i

Oslo som har behov for posttjenester. Også organisasjoner og private bedrifter blir kontaktet av arbeidsbyrået.

– Vi påtar oss opplæringsansvaret og trenger derfor en tydelig beskrivelse av hva jobben består i, sier Orłowski Bergseng. Hun mener at et slikt nettverk ikke konkurrerer med statlige arbeidsmarkedstiltak for å få mennesker med psykisk sykdom i arbeid, men at det fremstår som et godt alternativ til disse (1).

Verdensomspennende

Ordningen med overgangsarbeid er i tråd med filosofien til de ca. 340 klubbhus som er etablert verden over. Det første Fountain House ble åpnet i New York i 1948 av en gruppe personer som tidligere hadde vært psykiatriske pasienter, og som alle hadde opplevd isolasjon, arbeidsledighet og anonymitet. Sverige kan skilte med åtte klubbhus, Danmark har seks og Finland har etablert 11 fontenehus. Norges første klubbhus ble etablert i Stavanger i 1995.

Alle fontenehus drives med en skriftlig arbeidsbeskrivelse og målsetting. Vedtak som berører driften av klubbhuset, skal fattes i møter hvor både medarbeidere

og medlemmer er til stede.

Fontenehuset i Holbergsgate i Oslo er organisert som en frittstående stiftelse og får støtte fra kommunen og Rådet for psykisk helse. Telefon 22 99 34 80.

– Kari Ronge, Tidsskriftet
kari.ronge@legeforeningen.no

Litteratur

1. Ronge K. Et inkluderende arbeidsliv – mer enn en tom frase? Tidsskr Nor Lægeforen 2001; 121: 510–11.